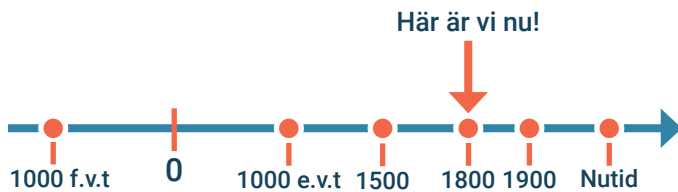

SJÄLVSTÄNDIGHET OCH REVOLUTION

¡VIVA MÉXICO! – MOT SJÄLVSTÄNDIGHET

Inte minst inspirerade av den franska revolutionen började idéer om jämställdhet och frihet i världen spridas under 1800-talets början. Många länder i Nord-, Central- och Sydamerika ville frigöra sig från det europeiska koloniala styret. Stora delar av Amerika blev mer eller mindre självständiga.

Det mexikanska frihetskriget inleddes år 1810, av prästen Miguel Hidalgo y Costilla. Och efter många års kamp blev Mexiko till slut självständigt år 1821, 300 år efter Spaniens erövring. Men frihetskriget innebar många förluster. Många människor dog och landet blev försvagat. Kanske var det på grund av dessa nederlag som ursprungliga kulturer och traditioner blev så viktiga för Mexiko under den här perioden. Här hade ju människor levt i tusentals år, i stora samhällen och kulturer, innan spanjorerna kom. Detta kulturarv spelade en viktig roll i Mexikos nya, självständiga identitet.

3.1 Fotografi av väpnad milis under Mexikanska revolutionen (1911)
Foto från Världskulturmuseets samlingar.

FIRANDET AV SJÄLVSTÄNDIGHETSDAGEN

Mexikos självständighetsdag firas till minne av det väpnade upproret 1810, när prästen Miguel Hidalgo, hyllad som nationens fader, uppmanade folket att göra revolt mot det spanska styret. Under ett tal sägs han ha utropat: "¡Viva México! ¡Viva la Independencia!" Länga leve Mexiko! Länga leve självständigheten!

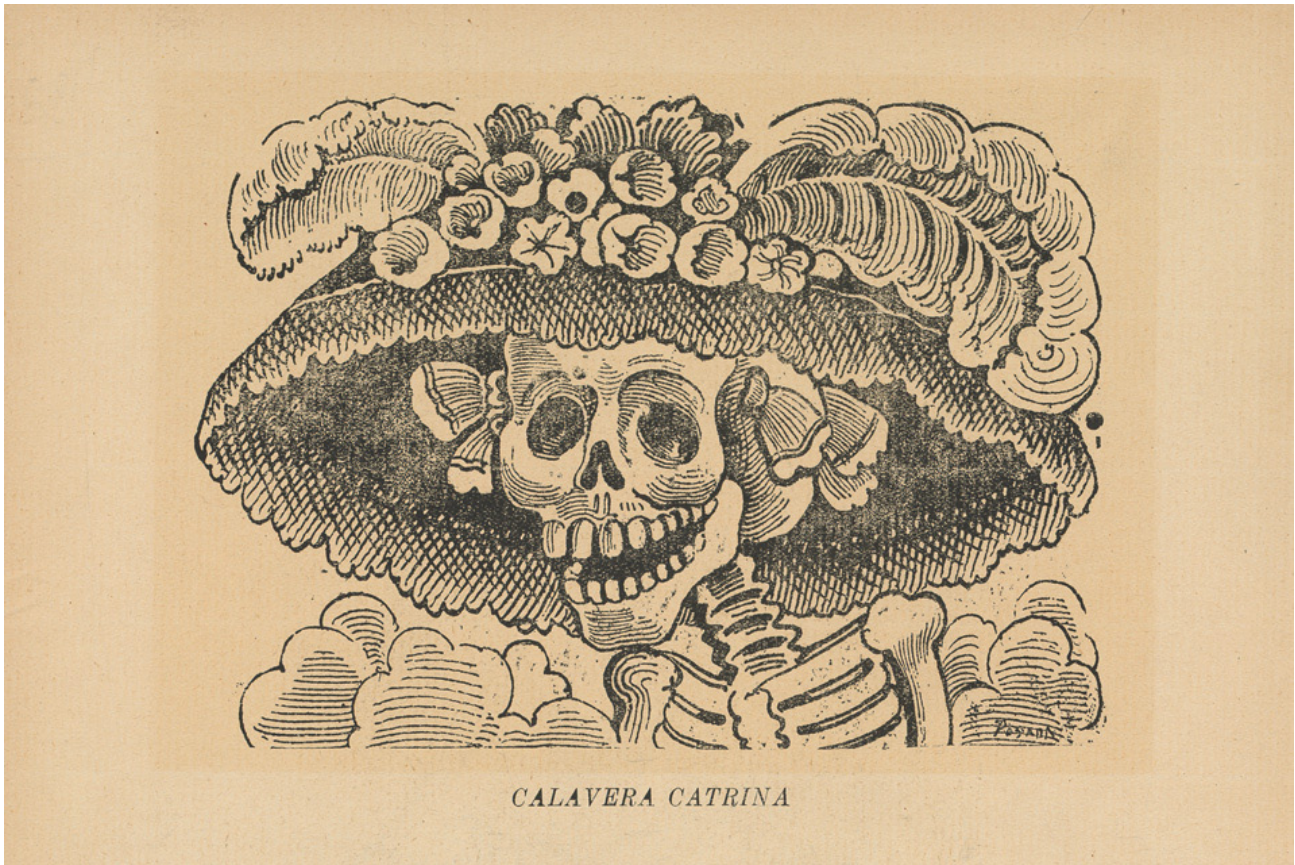
3.2 Målning av Miguel Hidalgo efter en målning av Antonio Fabres Costa
Bild: [Wikipedia](#)

Självständighetsdagen den 16 september är en stor fest som firas över hela landet i både storstäder och byar. Vid en ceremoni utropar landets ledare, från presidenten till borgmästarna, samma ord som Hidalgo gjorde år 1810. Efter talet ropar alla i publiken: ¡Viva México! - Länga leve Mexiko! Självständighetsdagen har kommit att symbolisera befrielsen från Spaniens förtryck.

REVOLUTIONEN OCH SÖKANDET EFTER KULTURELLA RÖTTER

Under 1800-talet gjorde Mexiko stora tekniska och ekonomiska framsteg. Men förbättringarna nådde bara medel- och överklassen. Många var missnöjda och det ledde så småningom till uppror. Revolutionen under 1910-talet skördade många liv, kanske upp till en miljon människor.

Nu blev det viktigt för Mexiko att söka sina kulturella rötter. Intresset för arkeologi och ursprungliga traditioner växte. Men även medvetenheten om de orättvisor som drabbat ursprungsbefolkningen. Många konstnärer skild-

3.3 Calavera Catrina

rade detta i sin konst, till exempel Frida Kahlo och Diego Rivera. Satirtecknaren José Guadalupe Posada hade redan innan revolutionen fångat problemen i sina bilder, bland annat genom att skapa karaktären La Calavera Catrina, en överklassdam som satte sitt beniga finger på de sociala orättvisorna i Mexiko.

ETT INSTABILT ÅRHUNDRADE

Efter självständigheten 1821 gick Mexiko genom en svår, lång och blodig process. En stat med egna institutioner, principer och lagar skulle utformas. Mexiko behövde också stärka sina territoriala gränser som hotades av två utländska makter, USA (1846 - 1848) och Frankrike (1863 - 1867).

Under den här processen upplevde landet även interna blodiga konflikter och inbördeskrig mellan anhängare av konservativa respektive liberala principer och värderingar. I dessa konflikter tog den katolska kyrkan den konservativa sidan. Kyrkan engagerade sig i projektet att införa ett mexikanskt imperium lett av en prins från Österrike, under beskydd av Napoleon III i Frankrike. Redan innan de liberalas seger mot de konservativa och mot deras imperieprojekt, hade den katolska kyrkan sett sina materiella tillgångar krympa på grund av nationaliseringen av kyrkans mark som den liberala regeringen genomförde. Nationaliseringen påverkade också ursprungsbefolkningens kollektiva markegendomar.

Segern mot den franska inblandningen 1867 stärkte Mexiko och minskade kyrkans makt. Den katolska kyrkan fick inte längre lägga sig i politiken eller andra statliga verksamheter. Dessa erfarenheter skiljer Mexiko från resten av Latinamerika där den katolska kyrkan behöll en del av sin politiska makt under hela 1900-talet.

MEXIKO IDAG

Mexiko är ett land skapat av många olika kulturer som blandats under historien. Det är både de många ursprungsgrupperna (det finns 68 olika minoritetsspråk i Mexiko) och deras mångfald men framför allt är det blandningen mellan ursprungsgrupperna och det spansk-katolska som är det typiskt mexikanska.

Mexiko är det 15:e största landet i världen och världens största spanstalande land. Någon har beskrivit Mexiko som ett kalejdoskop för att du ser olika och nya saker varje gång du tittar. Det är både ett land som har stora utmaningar med att skapa trygghet för sina medborgare samtidigt som det är ett land med ett enormt rikt kulturellt kapital. Ett är säkert - Mexikos samtid är starkt påverkat av dess historia.

MEXIKOS MINNEN

MER OM SJÄLVSTÄNDIGHET

I denna scen så är vi i Guanajuato som ligger strax nordväst om Mexiko City. Det är här som den första sammandrabbningen sker mellan självständighetsstyrkan och de kungatrogna rojalisterna.

Royalisterna har tagit skydd i den bäst befästa byggnaden i staden som är ett kornlager. Kornlagret finns kvar än idag och är ett museum över självständigheten.

VÄKTARE

Vår väktare och berättare i denna scen är Jungfrun Guadalupe.

Maria-bilden Jungfru Guadalupe är för många en symbol för landet Mexikos födelse, i och med den spanska kolonisationen. Bilden på henne sägs härstamma från en uppenbarelse som en man fick år 1531 på en kulle nära Mexiko City. Mannen hette Juan Diego Cuauhtlatoatzin, tillhörde ursprungskulturen Chichimeca och var en troende kristen. Han mötte en flicka, en uppenbarelse av jungfru Maria, som talade hans språk, nahuatl. Hon bad honom att uppföra en kyrka till hennes ära. Bilder av den här mörkhyade jungfrun har använts för att ena Mexiko, eftersom hon står för både kristendom och ursprung. Hon kallas ibland den första mexikanskan.

När Fader Hidalgo använder en fana med Jungfrun på i kampen för självständigheten stärks värdet av denna ikon och symbol.

3.4 Målning som föreställer Jungfrun Guadalupe. Världskulturmuseernas samlingar. 1900-tal

KARAKTÄRER

VICTORIA RIÑO

Victoria Riño var den mycket omtyckte borgmästaren Juan Antonio Riños fru i staden Guanajuato. Gruvan som låg intill staden var en förklaring till att många blev rika. Under tiden för sammandrabbningen används kornlagret för att skydda rika tjänstemän och deras familjer som var för Nya Spanien. Det används även för att lagra stora mängder spannmål.

Att det sparades spannmål i stället för att sälja eller ge till fattiga under denna tids hungersnöd var en av anledningarna till att många var arga på Nya Spaniens ledare.

ANTONIA

Antonia är en fiktiv person men vi vet att arbetare från Valencianagruvan den stora silvergruvan som utanför Guanajuato var viktiga för att kunna ta sig igenom de tjocka portarna till kornlagret.

Vi vet också att många av de män och kvinnor som arbetade i gruvan antingen hade sina rötter bland ursprungsfolk eller var slavar som hade köpts in via europeiska slavhandlare.

MIGUEL HIDALGO

Miguel Hidalgo var en präst som var djupt engagerad både ursprungsfolkets situation och de nya idéer som var i rörelse i denna tid. Det var idéer om frihet och jämlikhet för alla. Fader Hidalgo dog redan 1811 i denna blodiga konflikt.

DISKUSSIONSFRÅGOR

Frågor att diskutera i klassrummet!

- Vilka fler självständighetsrörelser och revolutioner pågår ungefär samtidigt som denna i Amerika och i världen?
- Varför började Mexikos självständighetskrig?
- Varför är Jungfry Guadalupe en så viktig symbol för mexikaner?
- Vad betyder att Mexiko är en blandning av mesoamerikanska kulturer och europeiskt katolsk spanskt? Ge exempel.